

LA DIÈRESI.

La dièresi té **2 usos** molt diferenciats entre si:

Marcar que la **U** dels grups **QU-/GU-** quan van seguits de les vocals **E/I** es pronuncia.

Exemples: unqüent   qüestió   pingüí   aqüífer

! VÉS AMB COMPTE que acomplisquen ambdós requisits: que es pronuncie la U i que la vocal que l'acompanye siga una E o una I. **Aquesta regla no té excepcions.**

Exemples: guerra (no du perquè la U no sona) / quatre (no du perquè la vocal és A).

Marcar que una **I/U** no forma diftong amb la vocal anterior.

Exemples: ve-ï-na   pro-te-ï-na   en-sa-ï-ma-da   co-ï-en

EXCEPCIONS a aquesta regla:

A) Si la **I/U** pot portar **accent gràfic**.

Exemples: ve-í   pa-ís   co-í-em

! Vés amb compte de no barrejar aquesta excepció amb la primera regla que hem vist.

Exemples: aqüífer (porta dièresi per marcar que la U del grup QU- seguit d'una I es pronuncia. S'accentua perquè és plana acabada en -R).

Aquesta excepció només afecta les paraules del segon ús de la dièresi sempre i quan accent i dièresi es disputen la col.locació sobre la mateixa vocal. **Exemple:** ru-ï-nós (porta dièresi per indicar que hi ha dues vocals contígües pronunciades en síl.labes diferents, la segona és una I i aquesta I no pot dur accent gràfic però això no afecta que la paraula en porte ja que és aguda acabada en -OS)

B) No porten dièresi les paraules acabades en els **suffixos cultes -ISME/-ISTA/ -US/-UM**.

Ex: egoisme / egoista/Màrius/harmònim

! Vés amb compte amb les paraules **proïsme** i **lluïsme** ja que sí que porten dièresi.

C) No porten dièresi els **INFINITIUS, FUTURS, GERUNDIS** i **CONDICIONALS** dels verbs acabats en **VOCAL+IR** (obeir, conduir, reduir, ...).

Exemples: agrair/agrairé/agraïnt/agraïria

! **No confondre** l'estalvi de la dièresi en la terminació d'aquests temps amb altres casos com: a-ï-llar/ a-ï-lla-ré/ a-ï-llant/a-ï-lla-ri-a ja que el problema no el tenim en la terminació verbal sinó en la segona síl.laba.

D) Tampoc no fem ús de la dièresi en paraules començades per un **prefix** acabat en vocal (re,contra-, anti-, co-...) + paraula començada per I/U.

Exemples: contraindicació reunificar

Són **excepcions** a aquesta excepció les paraules **reüll** i **reüllar** i tots els derivats.

! Para especial atenció en aquelles paraules que porten dièresi en una **I/U àtona** ja que, sovint, tendim a pronunciar-les com si foren diftongs quan en realitat són hiats. Per això convé repassar alguns casos en què la dièresi apareix fora de vocal tònica:

- **En els derivats de mots que tenen I tònica:**

Exemple: veïnat (veí) ensaïmada (saïm) descafeïnat (cafeïna) aïllar (illa)

- **En les paraules formades amb els sufixos següents:**

-**itat** (espontaneïtat,...)   -**itzar** (europeïtzar,...)

- **iment** (agraïment,...)   -**idal** (helicoïdal,...)

-**idor** (traïdor,...)

En aquests casos el millor és treballar la memòria visual fent exercicis d'ortografia i, sobretot, llegint.